

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

Zagreb, listopad 2013.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O MINISTARSTVU	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	3
II.	REVIZIJA ZA 2012.	10
	Ciljevi i područja revizije	10
	Metode i postupci revizije	10
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2011.	10
	Nalaz za 2012.	14
III.	MIŠLJENJE	26

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/13-01/14
URBROJ: 613-02-01-13-6

Zagreb, 29. listopada 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE ZA 2012.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Ministarstva poljoprivrede (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 4. travnja do 29. listopada 2013.

I. PODACI O MINISTARSTVU

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Djelokrug Ministarstva je utvrđen odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih tijela državne uprave (Narodne novine 150/11, 22/12 i 39/13). Prema navedenim odredbama, Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove u području poljoprivrede, ribarstva, šumarstva, vodnog gospodarstva, ruralnog razvoja, gospodarenja i raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, poljoprivredne politike, vodne politike, tržišnih i strukturnih potpora u poljoprivredi, prehrambene i duhanske industrije i veterinarstva vezano uz biljnu proizvodnju i agroekologiju, zaštitu biljnih sorti i priznavanje sorti poljoprivrednog bilja, promet i primjenu gnojiva i poboljšivača tla, biljnog zdravlja, prometa i primjenu sredstava za zaštitu bilja, te uzgoj uzgojno valjanih životinja. Propisuje mjere upravljanja i gospodarenja biološkim bogatstvima mora i slatkih voda. Određuje i kontrolira granice između unutarnjeg i vanjskoga ribolovnog mora, ribolovnog napora, određivanje granica ribolovnih zona, propisuje namjene, vrste i količine ribolovnih alata i opreme u ribolovu, propisuje i uvjete za uzgoj ribe i drugih vodenih organizama, uvjete za obavljanje ribolova i uvjete za priznavanje organizacija proizvođača u ribarstvu. Nadalje, obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na šumarstvo, zaštitu šuma, uređivanje pravnih odnosa na šumama i šumskom zemljištu u vlasništvu države, osim imovinskopravnih poslova, drvnu industriju i lovstvo, inspekcijske poslove koji se odnose na šumarstvo i lovstvo, provodi međunarodne sporazume u dijelu koji se odnose na šumarstvo, uređenje odnosa i uvjeta proizvodnje, prometa i uporabe šumskog sjemena i šumskih sadnica, šumarske ekologije, zaštite šuma od elementarnih nepogoda i antropogenih utjecaja, požara, očuvanje šumskih genetskih izvora i šumskog reprodukcijskog materijala. Također, obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na: upravljanje vodama i vodno-gospodarskim sustavom. Ministarstvo provodi i koordinira mjere ruralnog razvoja, razvitka seoskog prostora, ekološke i održive poljoprivrede, poljoprivrednog zadrugarstva i drugih oblika udruživanja u poljoprivredi i ribarstvu, promicanje autohtonih proizvoda, marketinške pripreme poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja. Uređuje pravne odnose na poljoprivrednom zemljištu, osim imovinskopravnih poslova, pokreće i vodi postupak komasacije, osim imovinskopravnih poslova, prenamjene poljoprivrednog zemljišta u građevinsko, zaštitu poljoprivrednog zemljišta, vođenje evidencije o poljoprivrednom zemljištu. Obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na zdravstvenu ispravnost, higijenu i kakvoću hrane, hrane za životinje i organizaciju službenih kontrola. Također, provodi mjere radi otkrivanja i sprječavanja pojava zaraznih bolesti životinja, zaštitu životinja i veterinarske lijekove, propisuje uvjete i kontrolu životinja i proizvoda životinjskog podrijetla u proizvodnji i prometu. Ministarstvo obavlja poslove fitosanitarne i granične veterinarske inspekcije, inspekcijske poslove u poljoprivredi, ribarstvu, veterinarstvu te u skladu s posebnim propisom, o hrani inspekcijske poslove koji se odnose na zdravstvenu ispravnost i higijenu hrane i hrane za životinje te kakvoću primarnih poljoprivrednih proizvoda, hrane i hrane za životinje.

Ministarstvo koordinira i usklađuje hrvatsku poljoprivrednu politiku i politiku ruralnog razvoja s odgovarajućim politikama EU u dijelu koji se odnosi na poljoprivredu, prehranu, ruralni razvoj i ribarstvo, provodi projekte iz fondova i programa EU i ostalih oblika međunarodne pomoći, obavlja poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela EU u područjima iz njegove nadležnosti, te druge poslove koji su mu stavljani u nadležnost posebnim propisima.

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede (Narodne novine 27/12), za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva su ustrojene sljedeće upravne organizacije i druge unutarnje ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra, Samostalna služba za odnose s javnošću i informiranje, Samostalna služba za akreditaciju Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i ovjeravanje i potvrđivanje provedbe programa potpore u ribarstvu, Samostalna služba za unutarnju reviziju, Glavno tajništvo, Uprava za pravne i financijske poslove, Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije, Uprava ruralnog razvoja, Europske unije i međunarodne suradnje, Uprava sigurnosti hrane i fito sanitarne politike, Uprava veterinarstva, Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije, Uprava vodnog gospodarstva, te Uprava ribarstva.

Za obavljanje poslova Ministarstva, planirano je 1 245 zaposlenika. Koncem 2012. u Ministarstvu je bilo 942 zaposlenika.

Zakonski predstavnik Ministarstva od 23. prosinca 2011. je ministar Tihomir Jakovina.

Planiranje

Financijskim planom Ministarstva za 2012. planirani su prihodi i primici, odnosno rashodi i izdaci u iznosu 4.610.345.965,00 kn. Preraspodjelama po odlukama ministra financija, financijski plan je povećan za 1.000.000,00 kn ili 0,02%. Izmjenama i dopunama državnog proračuna, financijski plan Ministarstva je smanjen za 71.423.083,00 kn te iznosi 4.539.922.882,00 kn. Izvori financiranja su, osim državnog proračuna, prihodi po posebnim propisima, sredstva pomoći EU i inozemne darovnice, sredstva zajma Međunarodne banke za obnovu i razvitak (dalje u tekstu: IBRD), te vlastiti prihodi. Vrijednosno najznačajniji rashodi su planirani za programe Poljoprivreda u iznosu 2.562.265.199,00 kn (56,4% planiranih sredstava), Razvoj sustava javne odvodnje i zaštite vode i mora od onečišćenja u iznosu 542.925.688,00 kn (12,0%), Ruralni razvoj u iznosu 522.870.557,00 kn (11,5%), te program Veterinarstvo i sigurnost hrane u iznosu 350.338.748,00 kn (7,7%).

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08 i 136/12), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2013. i 2014. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi i izdaci za 2013. u iznosu 4.422.791.440,00 kn i za 2014. u iznosu 4.311.530.902,00 kn.

Financijski izvještaji

Ministarstvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima koji uređuju računovodstvo proračuna. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2012., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 4.436.190.125,00 kn, što je za 103.732.757,00 kn ili 2,3% manje od planiranih, te za 1,8% manje u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima i primicima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi i primici

u kn

Redni broj	Prihodi i primici	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi iz proračuna	4.118.651.473,00	4.019.211.966,00	97,6
2.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	533.150,00	502.628,00	94,3
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	47.981.630,00	51.507.419,00	107,3
4.	Prihodi od imovine	3.730,00	2.844.064,00	-
5.	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	64.315.185,00	362.121.116,00	563,0
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0,00	2.932,00	-
7.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	286.458.911,00	0,00	-
	Ukupno	4.517.944.079,00	4.436.190.125,00	98,2

Vrijednosno najznačajniji su prihodi iz državnog proračuna koji čine 90,6% ukupnih prihoda. Namijenjeni su za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 3.981.701.081,00 kn i nabavu nefinancijske imovine u iznosu 37.510.885,00 kn. U okviru prihoda iz državnog proračuna iskazana su sredstva zajma Svjetske banke (IBRD) u iznosu 309.775.323,00 kn, namijenjena za financiranje Projekta unutarnje vode u iznosu 230.382.925,00 kn, Projekta zaštita Jadrana od onečišćenja u iznosu 55.761.126,00 kn, te za Projekt usklađenje poljoprivrede s pravnom stečevinom EU u iznosu 23.631.272,00 kn.

Od ukupno ostvarenih prihoda za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 3.981.701.081,00 kn, na subvencije koje ostvaruju korisnici potpora u poljoprivredi i ruralnom razvoju se odnosi 2.852.540.090,00 kn. Na temelju odredbi Zakona o osnivanju Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (Narodne novine 30/09 i 56/13), (dalje u tekstu: Agencija), putem Agencije se odobravaju i isplaćuju nacionalne potpore u visini osiguranih sredstava u državnom proračunu.

Prihodi od upravnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada se odnose na prihode koji se naplaćuju prema propisima o veterinarstvu u iznosu 33.855.382,00 kn, propisima o ribarstvu u iznosu 15.181.698,00 kn, šumarstvu u iznosu 916.274,00 kn, provedenim ovršnim postupcima u iznosu 798.993,00 kn, propisima o registraciji lijekova u iznosu 377.700,00 kn, bilju u iznosu 160.124,00 kn i drugim propisima u iznosu 217.248,00 kn.

Vrijednosno značajniji prihodi od imovine se odnose na prihode od lovo-zakupnina u iznosu 1.995.582,00 kn i prihode od naknada za koncesije za ostvareno pravo na lov u iznosu 825.615,00 kn. U odnosu na 2011., prihodi od imovine su povećani zbog preuzimanja poslova iz područja šumarstva i lovstva koji su ranije bili u nadležnosti Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva.

Prihodi od pomoći odnose se na pomoći iz inozemstva u iznosu 213.090.497,00 kn i državnog proračuna u iznosu 149.030.619,00 kn.

U okviru pomoći iz inozemstva iskazani su prihodi ostvareni iz predpristupnih fondova EU za financiranje provedbenih mjera i aktivnosti u okviru programa IPARD u iznosu 198.557.088,00 kn, od darovnice zaklade Globalnog fonda za okoliš (GEF) za financiranje Projekta kontrola onečišćenja u poljoprivredi u iznosu 12.187.483,00 kn i Nizozemske darovnice za financiranje Projekta usklađenja poljoprivrede s pravnom stečevinom EU u iznosu 2.345.926,00 kn.

Pomoći iz državnog proračuna nisu planirane, a ostvarene su radi podmirenja dospjelih obveza prema poslovnim bankama za provedeni faktoring, odnosno otkup potraživanja u iznosu 149.030.619,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2012., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 4.052.912.705,00 kn, što je za 778.924.491,00 kn ili 16,1% manje u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi i izdaci su za 2012. ostvareni za 487.010.177,00 kn ili 10,7% manje od planiranih.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u kn

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	114.133.944,00	130.566.436,00	114,4
2.	Materijalni rashodi	409.362.974,00	381.098.587,00	93,1
3.	Financijski rashodi	1.959.320,00	2.757.383,00	140,7
4.	Subvencije	3.990.001.286,00	2.832.060.960,00	71,0
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	9.776.116,00	294.167.626,00	3.009,0
6.	Ostali rashodi	117.359.807,00	177.412.650,00	151,2
7.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	137.199.012,00	44.132.656,00	32,2
8.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	52.044.737,00	190.716.407,00	366,4
	Ukupno	4.831.837.196,00	4.052.912.705,00	83,9
	Višak prihoda	0,00	383.277.420,00	-
	Manjak prihoda i primitaka	313.893.117,00	0,00	-

Višak prihoda i primitaka iznosi 383.277.420,00 kn. Iz prethodnog razdoblja preneseni manjak prihoda i primitaka u iznosu 159.038.936,00 kn je umanjen za povrat u državni proračun nepripadno isplaćenih naknada po rješenjima veterinarske inspekcije u iznosu 119.953,00 kn, te višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 224.358.437,00 kn.

Rashodi i izdaci u iznosu 4.052.912.705,00 kn su ostvareni za provedbu sljedećih programa: Poljoprivreda u iznosu 2.643.567.563,00 kn, Razvoj sustava javne odvodnje i zaštite voda i mora od onečišćenja u iznosu 436.268.678,00 kn, Upravljanje poljoprivredom, ribarstvom i ruralnim razvojem u iznosu 306.962.477,00 kn, Veterinarstvo i sigurnost hrane u iznosu 281.177.189,00 kn, Ruralni razvoj u iznosu 193.982.005,00 kn, Ribarstvo u iznosu 66.573.989,00 kn, Poticanje razvoja industrijske prerade drva u iznosu 60.244.605,00 kn, Sustav navodnjavanja i zaštite od štetnog djelovanja voda u iznosu 37.452.573,00 kn, Razvoj i upravljanje vodoopskrbnim sustavom u iznosu 22.642.860,00 kn i Gospodarenje i zaštita šumskih resursa, lovišta i divljači u iznosu 4.040.766,00 kn.

U okviru programa Poljoprivreda, vrijednosno značajniji su rashodi za subvencije u iznosu 2.639.929.734,00 kn. Ostvareni su u okviru aktivnosti Poticanje poljoprivredne proizvodnje i intervencije na tržištu u iznosu 2.191.509.288,00 kn, Poticanje poljoprivredne proizvodnje i intervencije na tržištu – ugovorene obveze iz 2011. u iznosu 312.948.162,00 kn, Potpora dohotku nekomercijalnim poljoprivrednicima – ugovorne obveze iz 2011. u iznosu 85.728.333,00 kn, te Horizontalne mjere potpore u prehrambeno prerađivačkoj industriji u iznosu 49.743.951,00 kn. U okviru programa Ruralni razvoj, rashodi za subvencije iznose 182.290.198,00 kn, a odnose se na subvencije odobrene korisnicima potpora u okviru Programa IPARD u iznosu 125.077.834,00 kn, aktivnost Investicijska potpora u poljoprivredi i ribarstvu u iznosu 33.490.328,00 kn i aktivnost Zaštićene pasmine u iznosu 23.722.036,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi u okviru programa Razvoj sustava javne odvodnje i zaštite voda i mora od onečišćenja se odnose na otplatu zajmova IBRD vezano uz Projekt unutarnje vode i Projekt zaštita Jadrana od onečišćenja u iznosu 184.715.929,00 kn, te rashode za kapitalne pomoći vezano uz realizaciju navedenih projekata u iznosu 129.045.809,00 kn.

U okviru programa Upravljanje poljoprivredom, ribarstvom i ruralnim razvojem vrijednosno značajniji rashodi se odnose na plaće zaposlenika u iznosu 110.180.830,00 kn i usluge u iznosu 30.576.952,00 kn vezano uz aktivnost Administracija i upravljanje, tekuće donacije za poslovanje Javne poljoprivredne savjetodavne službe u iznosu 38.247.684,00 kn, te rashode za realizaciju Projekta usklađenje poljoprivrede s pravnom stečevinom EU u iznosu 24.454.769,00 kn i Projekta kontrola onečišćenja u poljoprivredi u iznosu 13.489.847,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji rashodi za usluge su ostvareni u okviru programa Veterinarstvo i sigurnost hrane u iznosu 240.683.094,00 kn. Odnose se na aktivnosti: Zdravstvena zaštita životinja u iznosu 146.557.762,00 kn, Službene kontrole veterinarske inspekcije u iznosu 47.580.960,00 kn, Zbrinjavanje i neškodljivo uništavanje u iznosu 32.450.939,00 kn, te Monitoring programe u iznosu 14.093.433,00 kn.

Za provedbu programa Ribarstvo, vrijednosno značajniji rashodi se odnose na tekuće i kapitalne pomoći za aktivnost Intervencije na tržištu proizvoda ribarstva u iznosu 28.159.913,00 kn i aktivnost Poticanje ustroja udruga proizvođača ribe u iznosu 5.431.593,00 kn, te subvencije za kapitalni projekt Održavanje eko-sustava ribnjaka u iznosu 9.841.027,00 kn.

U okviru programa Poticanje razvoja industrijske prerade drva, vrijednosno značajniji rashodi se odnose na rashode za kapitalne pomoći u iznosu 59.079.095,00 kn.

Za provedbu programa Sustav navodnjavanja i zaštite od štetnog djelovanja voda, vrijednosno značajniji rashodi se odnose na tekuće i kapitalne pomoći vezano uz kapitalne projekte Gradnja i sanacija sustava obrane od poplava u iznosu 29.503.171,00 kn i navodnjavanje Biđ-Bosutsko polje u iznosu 4.775.491,00 kn, te navodnjavanje drugih sustava u iznosu 2.666.686,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi za nabavu nefinancijske imovine su ostvareni za realizaciju projekata iz IPA programa u iznosu 16.424.987,00 kn, Projekta usklađenja poljoprivrede s pravnom stečevinom EU u iznosu 14.830.908,00 kn, za nabavu računalne opreme u iznosu 3.043.497,00 kn, te nabavu plovila za potrebe ribarske inspekcije u iznosu 1.146.250,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2012., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 999.599.263,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2012.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2012.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	189.865.873,00	210.109.536,00	110,7
1.1.	Nematerijalna imovina	4.523.679,00	3.694.347,00	81,7
1.2.	Građevinski objekti	6.902.231,00	6.810.700,00	98,7
1.3.	Postrojenja i oprema	16.390.347,00	22.683.199,00	138,4
1.4.	Prijevozna sredstva	17.827.405,00	14.521.349,00	81,5
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	139.554.110,00	157.707.303,00	113,0
1.6.	Druga nefinancijska imovina	4.668.101,00	4.692.638,00	100,5
2.	Financijska imovina	903.635.636,00	789.489.727,00	87,4
2.1.	Novčana sredstva	36.050.363,00	2.034.092,00	5,6
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, te za više plaćene poreze i ostalo	4.754.260,00	5.513.206,00	116,0
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	649.839.884,00	556.182.559,00	85,6
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	36.985.181,00	37.337.766,00	101,0
2.5.	Potraživanja za prihode poslovanja	167.025.057,00	177.726.693,00	106,4
2.6.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	8.980.891,00	10.695.411,00	119,1
	Ukupno imovina	1.093.501.509,00.	999.599.263,00	91,4
3.	Obveze	672.968.315,00	132.502.673,00	19,7
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	406.008.409,00	107.628.198,00	26,5
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	278.417,00	142.419,00	51,2
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	266.681.489,00	24.338.222,00	9,1
3.4.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	0,00	393.834,00	-
4.	Vlastiti izvori	420.533.194,00	867.096.590,00	206,2
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	1.093.501.509,00	999.599.263,00	91,4
	Izvanbilančni zapisi	204.120.286,00	417.460.172,00	204,5

Koncem 2012., vrijednost imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 999.599.263,00 kn. U odnosu na stanje iskazano početkom 2012., vrijednost ukupne imovine, kao i obveza i vlastitih izvora je smanjena za 93.902.246,00 kn ili 8,6%.

U okviru imovine, vrijednosno najznačajnije smanjenje se odnosi na financijsku imovinu u iznosu 114.145.909,00 kn. Stanje nefinancijske imovine je povećano za 20.243.663,00 kn, zbog ulaganja u poslovne zgrade i druge građevinske objekte, te laboratorijsku i računalnu opremu, vozila, plovila i drugu nefinancijsku imovinu.

Povećanje nefinancijske imovine je vezano uz realizaciju Projekta usklađenja poljoprivrede s pravnom stečevinom EU i drugih projekata koji se financiraju iz sredstava pomoći EU.

Vrijednosno značajnija ulaganja se odnose na izgradnju Zavoda za zaštitu bilja u Zagrebu u iznosu 12.639.430,00 kn, izgradnju graničnih inspekcijskih postaja u iznosu 3.003.835,00 kn, renoviranje zgrade Hrvatskog veterinarskog instituta u Splitu u iznosu 1.323.537,00 kn, te nabavu namještaja i laboratorijske opreme u navedene institucije u iznosu 2.907.921,00 kn.

U okviru financijske imovine, vrijednosno su najznačajnija potraživanja u iznosu 750.117.869,00 kn. Odnose se na potraživanja za dane zajmove u iznosu 556.182.559,00 kn, potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 177.726.693,00 kn, rashode budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda (bruto plaću obračunana za prosinac 2012.) u iznosu 10.695.411,00 kn, potraživanja od zaposlenih u iznosu 441.417,00 kn i druga potraživanja u iznosu 5.071.789,00 kn. Od ukupno iskazanih potraživanja dospjela iznose 367.656.802,00 kn.

Potraživanja za dane zajmove odnose se na potraživanja za zajam odobren Hrvatskim vodama vezano uz realizaciju Projekta unutarnje vode u iznosu 312.427.446,00 kn i Projekta zaštita Jadrana od onečišćenja u iznosu 133.106.557,00 kn, potraživanja za povrat glavnice zajmova odobrenih u ranijim godinama iz proračunskih sredstava za koja analitičke evidencije o potraživanjima i naplatu potraživanja u korist državnog proračuna obavljaju poslovne banke u iznosu 106.148.556,00 kn, te potraživanja za zajam odobren poslovnoj banci i trgovačkom društvu u iznosu 4.500.000,00 kn. U odnosu na početak godine, stanje novčanih sredstava je manje za 34.016.271,00 kn ili 94,3%. Vrijednosno najznačajnije umanjene se odnosi na sredstva bespovratne pomoći Fonda solidarnosti EU u iznosu 29.388.138,00 kn, koja su doznačena Hrvatskim vodama i Hrvatskim cestama radi vraćanja u uporabnu funkciju oštećene infrastrukture i postrojenja iz područja voda, otpadnih voda i prometa, nakon poplava u 2010.

Ukupne obveze koncem 2012. su manje za 540.465.642,00 kn ili 80,3% u odnosu na početak 2012., kada su iznosile 672.968.315,00 kn, zbog podmirenih obveza za subvencije prema poslovnim bankama za provedeni faktoring i prema korisnicima potpora u poljoprivredi radi poticanja proizvodnje. Od ukupno iskazanih obveza u iznosu 132.502.673,00 kn, dospjele iznose 91.209.261,00 kn.

Obveze za rashode poslovanja se odnose na obveze za subvencije u iznosu 51.646.707,00 kn, obveze za materijalne rashode u iznosu 32.672.824,00 kn, obveze za zaposlene u iznosu 11.240.162,00 kn, obveze za povrat sredstava pomoći iz programa SAPARD zbog nenamjenskog korištenja u iznosu 4.315.257,00 kn, obveze za jamčevine u iznosu 3.431.468,00 kn, obveze za kapitalne pomoći obrtnicima i malim poduzetnicima vezano uz aktivnost Intervencije na tržištu proizvoda ribarstva u iznosu 1.714.087,00 kn, obveze za povrat zajma IBRD vezano uz Projekt usklađenja poljoprivrede s pravnom stečevinom EU u iznosu 1.421.445,00 kn, te druge nespomenute obveze u iznosu 1.186.248,00 kn.

Vrijednosno značajnije obveze za materijalne rashode se odnose na obveze vezano uz rad veterinarske inspekcije u iznosu 30.171.541,00 kn, obveze za naknade izvršiteljima usluga na temelju ugovora o djelu u iznosu 720.286,00 kn, te za najamnine u iznosu 312.722,00 kn.

U okviru obveza za kredite i zajmove iskazana je obveza za povrat glavnice duga vezano uz kupnju poslovne zgrade putem financijskog najma u iznosu 24.338.222,00 kn.

Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja u iznosu 393.834,00 kn se odnosi na obvezu za uplatu doprinosa za nezaposlene osobe upućene na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

U odnosu na stanje iskazano početkom 2012., vlastiti izvori su veći za 446.563.396,00 kn, zbog iskazanog viška prihoda.

Izvanbilančni zapisi u iznosu 417.460.172,00 kn se odnose na ugovorena sredstva iz programa IPARD u iznosu 408.849.144,00 kn i potraživanja od korisnika potpora za povrat više isplaćene potpore od ostvarenih prava po konačnom obračunu u iznosu 8.611.028,00 kn.

Konačno pojedinačno pravo svakog korisnika na izravna plaćanja u proizvodnoj godini se utvrđuje nakon umanjnja isplata, odnosno modulacije, kojom su obuhvaćena prava na razini proizvodne godine koja po korisniku prelaze 100.000,00 kn. Za proizvodnu 2010., 2011. i 2012. je utvrđena osnovna stopa umanjnja za 8,0%, a za prava na potpore iznad 2.160.000,00 kn se primjenjuje dodatna stopa u visini 4,0%, te iznosi 12,0%. Konačni obračun i isplata po korisniku se obavlja do konca lipnja iduće godine. Ukoliko je korisnik primio veći iznos potpore od iznosa dobivenog konačnim obračunom, dužan je na zahtjev Agencije razliku sredstava vratiti na jedinstveni račun državnog proračuna ili Agencija može korisnicima potpore oduzeti više primljeni iznos sredstava od isplata prema zahtjevima za sljedeću proizvodnu godinu. Prema konačnom obračunu za proizvodnu 2009. i 2010., korisnicima potpora su dostavljene obavijesti o obvezi vraćanja sredstava u iznosu 108.405.054,00 kn prema kojima su im za više isplaćena sredstva u iznosu 99.794.026,00 kn, umanjene isplate pripadajućih potpora u 2011. i 2012. Od korisnika koji nisu ostvarili pravo na potporu u 2012., nisu mogla biti obavljena umanjnja za 8.611.028,00 kn.

Nakon pristupanja Republike Hrvatske u EU, odredbe vezane uz modulaciju primjenjivat će se u skladu s pozitivnim propisima EU za nove zemlje članice.

II. REVIZIJA ZA 2012.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja,
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka, te izvršenje rashoda i izdataka u skladu s planom,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Ministarstva.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz ranijeg razdoblja i s podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u elektronskim medijima i tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjena zakona, te pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnijih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke, testirane metodom uzorka. Za potrebe revizije su korišteni izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti Ministarstva. Provjerena je dokumentacija u vezi popisa imovine i obveza, ulaznih računa, evidentiranja prihoda, rashoda i izdataka, dugotrajne imovine, ostvarivanja rashoda i izdataka po programima i aktivnostima, te druga dokumentacija. Obavljeni su razgovori s pomoćnikom ministra, načelnicima sektora, voditeljima službi i odjela, te drugim zaposlenicima Ministarstva i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o poslovnim događajima vezanim uz računovodstvene evidencije, popis imovine i obveza, odobrene i isplaćene potpore u poljoprivredi, konačan obračun prava na izravna plaćanja, te druge programe i aktivnosti obuhvaćene revizijom.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2011.

Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju Ministarstva za 2011., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Ministarstvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Vezano uz poslovne knjige i financijske izvještaje, Državni ured za reviziju je potraživanja od korisnika prava na potpore prema konačnom obračunu (provedenoj modulaciji za proizvodnu 2009. i za proizvodnu 2010.) i potraživanja za povrat nepripadno isplaćenih potpora prema rješenjima poljoprivredne inspekcije, naložio evidentirati u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima bilančno u okviru imovine u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 114/10 i 31/11). Za osporene isplaćene potpore na temelju rješenja poljoprivredne inspekcije, naloženo je zatražiti povrat sredstava u državni proračun u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (Narodne novine 83/09, 153/09, 60/10, 92/10, 127/10 i 124/11).

Također, je naloženo obavljati plaćanja i evidentirati poslovne promjene u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava.

Nadalje, Državni ured za reviziju je naložio u poslovnim knjigama u okviru imovine u pripremi, evidentirati ukupnu vrijednost poslovne zgrade kupljene na temelju ugovora o financijskom najmu, uz pravilno evidentiranje obveza. Državni ured za reviziju je predložio kod donošenja izmjena ili preraspodjela državnog proračuna za 2012., te projekcija za 2013. i 2014., planirati dostatna sredstva za plaćanje glavnice najma. U poslovnim knjigama ustrojenim za državne potpore, koje za Ministarstvo vodi Agencija, do konca 2011. rashodi za potpore nisu bili evidentirani prema načelu nastanka događaja, nego prema načelu novčanog tijeka. Prije sastavljanja financijskih izvještaja za 2011., u veljači 2012., evidentirani su rashodi za subvencije prema modificiranom računovodstvenom načelu nastanka događaja uz priznavanje obveza. Iskazane obveze nisu bile cjelovite jer je u tijeku bila obrada zahtjeva za pojedine potpore, te obveze nisu bile utvrđene u cijelosti.

Vezano uz rashode za subvencije, Državni ured za reviziju je naložio obavljati konačni obračun prava na potpore u propisanom roku i pravodobno provoditi aktivnosti za povrat sredstava u državni proračun. Za više isplaćene potpore od utvrđenih konačnim obračunom za proizvodnu 2009., naložio je pribaviti podatke od Agencije o poduzetim mjerama naplate i izvršenim povratima sredstava u državni proračun, u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Također je naložio u poslovnim knjigama osigurati podatke o sredstvima prikupljenim modulacijom, odnosno uštedama ostvarenim prema konačnom obračunu prava na potpore u cilju donošenja odluka o financiranju potpora u tekućoj godini od ostvarenih ušteda, u skladu s odredbama Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju. Vezano uz izvještaje Agencije o obavljanju poslova u okviru nacionalnih potpora, naložio je donošenje nalogu o rokovima dostavljanja i obrascima, u skladu s odredbama Zakona o poljoprivredi (Narodne novine 149/09 i 127/10), te zaključenje sporazuma kojim će se utvrditi obveze Agencije. Nadalje, Državni ured za reviziju je predložio uspostavu učinkovitog sustava mjera i aktivnosti vezano uz kapitalna ulaganja u okviru programa Ruralni razvoj, radi pravodobnog uključivanja u programe koji se financiraju iz sredstava pomoći EU. Također je naložio u suradnji s drugim nadležnim tijelima poduzeti potrebne aktivnosti za ustrojavanje Registra državnih potpora u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Vezano uz druge rashode i izdatke, Državni ured za reviziju je naložio kod zaključivanja ugovora o djelu postupati u skladu s odredbama Zakona o državnim službenicima (Narodne novine 92/05, 142/06, 77/07, 107/07, 27/08, 49/11 i 150/11).

Za aktivnost Održivi razvitak područja i zajednica koje ovise o ribarstvu, u okviru programa Ribarstvo, Državni ured za reviziju je naložio pribaviti vjerodostojnu dokumentaciju kojom se potvrđuje da su sredstva pomoći doznačena Lučkoj upravi iz Splita za izgradnju ribarske luke Komiža, utrošena za predviđene namjene.

Vezano uz koncesije za korištenje poljoprivrednog zemljišta, Državni ured za reviziju je naložio potraživanja za koncesijske naknade, odnosno zakupnine za dugogodišnji zakup poljoprivrednog zemljišta, evidentirati u glavnoj knjizi.

Revizijom za 2012. je utvrđeno prema kojim nalogima i preporukama je postupljeno, koji su u postupku izvršenja i prema kojima nije postupljeno.

Nalozi i preporuka prema kojima je postupljeno:

- državnim proračunom za 2012. i 2013. su planirana dostatna sredstva za kupnju poslovne zgrade putem financijskog najma, a u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima u okviru imovine u pripremi je evidentirana ukupna vrijednost poslovne zgrade kupljene na temelju ugovora o financijskom najmu,
- u 2012. su evidentirana potraživanja za nepripadno isplaćene potpore prema rješenjima poljoprivredne inspekcije iz 2011.,
- u glavnoj knjizi ustrojenoj za potpore, zasebno su iskazani podaci o sredstvima prikupljenim modulacijom, odnosno ostvarenim uštedama,
- poslove vezano uz raspolaganje poljoprivrednim zemljištem, te vođenje evidencija o potraživanjima za koncesijske naknade i naplatu u 2012. su u nadležnosti Agencija za poljoprivredno zemljište.

Nalozi i preporuka u postupku izvršenja:

- u poslovnim knjigama za 2013., obveze za povrat glavnice najma prema ugovoru za financijski najam vezano uz kupnju poslovne zgrade su pravilno evidentirane,
- u poslovnim knjigama rashodi za subvencije koji se odnose na državne potpore, evidentirani su prema modificiranom računovodstvenom načelu nastanka događaja uz priznavanje obveza, osim za dio potpora koje su prenesene iz 2011. i ranijih godina za koje su obračuni i plaćanja po korisniku obavljani u 2012.,
- u dogovoru s Ministarstvom financija i Financijskom agencijom, poduzete su aktivnosti kako bi se povrat nepripadno isplaćenih potpora prema rješenjima poljoprivredne inspekcije uplaćivao u državni proračun putem posebnog računa unutar jedinstvenog računa državnog proračuna,
- koncem veljače 2013., Agencija je dostavila Ministarstvu podatke o nenaplaćenom iznosu modulacije po korisnicima, u cilju poduzimanja radnji za povrat sredstava u državni proračun,
- s obzirom da se konačan obračun prava na izravna plaćanja u poljoprivredi obavlja nakon što su izvršena plaćanja, konačan obračun prava na potpore za proizvodnju 2011., obavljen je početkom 2013., a za utvrđeni iznos obračunane modulacije planiraju se umanjiti isplate pripadajućih potpora na temelju podnesenih zahtjeva za proizvodnju 2012.,
- početkom 2013., donesen je Naputak za izradu Izvješća o provedbi poslova u nadležnosti Agencije u kojem su navedena područja, vrste izvještaja i rokovi dostavljanja,

- Ministarstvo poduzima aktivnosti radi pravodobnog uključivanja u programe koji se financiraju iz sredstava pomoći EU, što je preduvjet za korištenje sredstava poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD), planiranog početkom 2014.

Nalozi prema kojima nije postupljeno:

- u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima u bilančnim evidencijama u okviru imovine nisu evidentirana potraživanja od korisnika prava na potpore prema konačnom obračunu, odnosno provedenoj modulaciji za proizvodnu 2009. i za proizvodnu 2010.,
- plaćanja i evidentiranje poslovnih promjena u poslovnim knjigama u pojedinim slučajevima nisu obavljena na temelju vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava kojima se dokazuje obveza plaćanja,
- obveze za glavnice prema ugovoru za kupnju poslovne zgrade putem financijskog najma, nisu pravilno evidentirane u poslovnim knjigama,
- u financijskim izvještajima podaci o obvezama nisu cjeloviti,
- Registar državnih potpora u poljoprivredi i ruralnom razvoju nije ustrojen,
- u okviru programa Ribarstvo, vezano uz aktivnost Održivi razvitak područja i zajednica koje ovise o ribarstvu, nije dostavljena dokumentacija kojom se dokazuje namjensko trošenje danih potpora.
- rashodi za plaće za redovan rad s doprinosima zaposlenika Ministarstva su u 2012. planirani u iznosu 127.640.215,00 kn, a rashodi za naknade na temelju ugovora o djelu su ostvareni u iznosu 3.993.801,00 kn, što je 3,1% sredstava osiguranih sredstava za plaće s doprinosima. Udio navedenih rashoda u planiranim sredstvima za plaće u 2012. je manji u odnosu na 2011., kada je iznosio 4,4%.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2012.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih financijskih kontrola, planiranje i računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze, programi financirani u 2012. i postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti u dijelu koji se odnosi na planiranje, računovodstveno poslovanje, rashode za subvencije vezano uz usklađenje ostvarenih prava korisnika potpore u poljoprivredi s planiranim sredstvima, te koncesije za gospodarsko korištenja voda.

1. Planiranje

- 1.1. Ministarstvo je sastavilo Strateški plan za razdoblje od 2012. do 2014., te financijski plan za 2012., prema uputama Ministarstva financija. Financijski plan sadrži prihode i primitke, rashode i izdatke razvrstane prema proračunskim klasifikacijama (po programima, aktivnostima i računima iz računskog plana i izvorima financiranja), te obrazloženje financijskog plana. U obrazloženju financijskog plana su opisani programi, zakonska podloga na kojoj se temelje programi, ciljevi programa, te pokazatelji uspješnosti.

Financijskim planom su planirani rashodi i izdaci u iznosu 4.539.922.882,00 kn. Vrijednosno najznačajniji su planirani iz državnog proračuna za subvencije u poljoprivredi koje se odobravaju radi potpore dohotku u iznosu 2.852.540.090,00 kn. Odnose se na program Poljoprivreda u iznosu 2.508.232.149,00 kn i program Ruralni razvoj u iznosu 344.307.941,00 kn.

U okviru programa Poljoprivreda, planirani su rashodi za potpore koje se odobravaju na razini proizvodne godine putem izravnih plaćanja i mjera ruralnog razvoja, za aktivnost Poticanje poljoprivredne proizvodnje i intervencije na tržištu u iznosu 1.643.959.979,00 kn, te za aktivnost Poticanje poljoprivredne proizvodnje i intervencije na tržištu – ugovorene obveze iz 2011. u iznosu 776.272.170,00 kn i za aktivnost Potpora dohotku nekomercijalnim poljoprivrednicima – ugovorene obveze iz 2011. u iznosu 88.000.000,00 kn. U okviru aktivnosti Poticanje poljoprivredne proizvodnje i intervencije na tržištu - ugovorene obveze iz 2011., planirana su sredstva za sufinanciranje troškova otkupa maslinovog ulja proizvedenog od domaćih maslina roda 2011., troškova otkupa i skladištenja jabuka I. klase berba 2011., troškova otkupa (prodaje) jabuka za industrijsku preradu berba 2011., troškova otkupa i skladištenja mandarina roda 2011., troškova otkupa grožđa berba 2011. i mlijeka, te potpore u ribarstvu II., III. i IV. kvartal 2011.

U okviru programa Ruralni razvoj, planirane su potpore vezano uz provedbenu mjeru ruralnog razvoja, aktivnost Zaštićene pasmine u iznosu 23.500.000,00 kn, te za aktivnost Investicijska potpora u poljoprivredi i ribarstvu – prenesene ugovorene obveze iz 2011. u iznosu 320.807.941,00 kn, (rok dospijeća lipanj i prosinac 2012.) koje se odnose na obveze prema poslovnim bankama (otplata kredita) za provedeni faktoring, odnosno otkup potraživanja od korisnika investicijske potpore u iznosu 232.590.634,00 kn, te obveza prema korisnicima navedene potpore za kapitalna ulaganja u iznosu 88.217.307,00 kn.

U okviru aktivnosti Investicijska potpora u poljoprivredi i ribarstvu su planirana sredstva za nepodmirene obveze iz 2011., a sredstva u iznosu 149.030.618,00 kn ili 46,5% planiranih sredstava su isplaćena za potpore vezano uz aktivnost Poticanje poljoprivredne proizvodnje i intervencije na tržištu, za koju nisu planirana dostatna sredstva.

Druge provedbene mjere ruralnog razvoja koje se provode do pristupanja Republike Hrvatske u EU, nisu planirane u okviru programa Ruralni razvoj, nego u okviru programa Poljoprivreda, aktivnost Poticanje poljoprivredne proizvodnje i intervencije na tržištu. Odnose se na dohodovnu potporu, ekološku i integriranu poljoprivrednu proizvodnju, osiguranje od mogućih šteta u poljoprivredi, te potporu za područja s težim uvjetima gospodarenja. Zbog navedenog postupanja je otežano praćenje planiranja i ostvarenja rashoda po provedbenim mjerama unutar pojedinog programa. Odredbama članka 3. točka 42. Zakona o proračunu je propisano da je program skup neovisnih, usko povezanih aktivnosti i projekata usmjerenih ispunjenju zajedničkoga cilja.

Državni ured za reviziju nalaže sredstva za državne potpore realnije planirati prema provedbenim mjerama unutar pripadajućeg programa radi praćenja ispunjenja utvrđenih programskih ciljeva u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

1.2. *Ministarstvo prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju uz obrazloženje da nije bilo moguće realno planirati sredstva za državne potpore zbog nepodmirenih obveza iz ranijih godina.*

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. *Ministarstvo je obveznik primjene proračunskog računovodstva prema odredbama Zakona o proračunu, Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 114/10 i 31/11) i drugim propisima. Poslovne knjige za Ministarstvo se vode u dva odvojena računovodstvena sustava, od kojih je jedan ustrojen u Ministarstvu, a drugi u Agenciji. Na temelju odredbi Zakona o osnivanju Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, putem Agencije se odobravaju i isplaćuju nacionalne potpore u visini osiguranih sredstava u državnom proračunu. Agencija vodi poslove za državne potpore, a Ministarstvo radi sastavljanja financijskih izvještaja, preuzima podatke iz poslovnih knjiga Agencije. Prema sastavljenim financijskim izvještajima, koncem 2012. su iskazane ukupne obveze u iznosu 132.502.673,00 kn. Odnose se na obveze za materijalne rashode u iznosu 107.628.198,00 kn, obveze za povrat glavnice duga vezano uz kupnju poslovne zgrade putem financijskog najma u iznosu 24.338.222,00 kn, obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 142.419,00 kn, te obveze za uplatu doprinosa za nezaposlene osobe upućene na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa u iznosu 393.834,00 kn. Od ukupno iskazanih obveza u iznosu 132.502.673,00 kn, dospjele iznose 91.209.261,00 kn.*

U okviru obveza za materijalne rashode, Agencija je iskazala obveze za subvencije u iznosu 51.094.707,00 kn. Obveze u navedenom iznosu jednake su iskazanom rezultatu poslovanja vezano uz državne potpore za 2012., odnosno evidentiranom višku prihoda raspoloživom u sljedećem razdoblju. Prema odredbi članka 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja.

U tijeku obavljanja revizije (svibanj 2013.), Agencija je utvrdila obveze za subvencije sa stanjem 31. prosinca 2012. u iznosu 201.190.314,00 kn. Odnose se na nedospjele obveze prema korisnicima investicijskih potpora za kapitalna ulaganja u iznosu 106.650.425,00 kn i dospjele obveze za izravna plaćanja u iznosu 94.539.889,00 kn. U okviru obveza prema korisnicima investicijskih potpora za kapitalna ulaganja iskazane su prenesene obveze iz 2011., s rokom dospelja u 2013. u iznosu 73.160.097,00 kn i obveze po odobrenim zahtjevima u 2012. za isplatu potpore za kapitalna ulaganja u 2013. u iznosu 33.490.328,00 kn.

Za državne potpore u poljoprivredi vodi se zasebna glavna knjiga u računalnom sustavu prilagođenom za isplatu sredstava iz EU fondova. Prema direktivama EU, odvojeno se prate obveze za isplatu potpora nastale na razini proizvodne godine prema odlukama o odobrenju, od podmirenih obveza, odnosno izvršenih plaćanja tijekom godine. Navedeni računalni sustav je prilagođen standardima i procesima EU i funkcionira na način da se odobreno/ispłaćenju potpore po korisniku dodaje odgovarajuća šifra koja definira proračunsku stavku (aktivnost) na kojoj su sredstva osigurana u državnom proračunu. Tijekom 2012. su obavljena plaćanja potpora iz programa Poljoprivreda na teret sredstava planiranih u okviru programa Ruralni razvoj. Do vremena sastavljanja financijskih izvještaja u poslovnim knjigama nisu osigurani cjeloviti podaci o ukupno odobrenim i isplaćenim potporama, odnosno nepodmirenim obvezama prema korisnicima potpora.

Koncem 2012., u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima su evidentirana ukupna potraživanja u iznosu 750.117.869,00 kn, od kojih dospjela iznose 367.656.802,00 kn. Odnose se na potraživanja za dane zajmove u iznosu 556.182.559,00 kn, potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 177.726.693,00 kn, rashode budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda (bruto plaća obračunana za prosinac 2012.) u iznosu 10.695.411,00 kn, potraživanja od zaposlenih u iznosu 441.417,00 kn i druga potraživanja u iznosu 5.071.789,00 kn.

Nisu evidentirana potraživanja od županija za sredstva udružena ranijih godina za kreditiranje Programa razvitka poljoprivrede u iznosu 107.088.905,00 kn. U razdoblju od 2001. do 2003., na ime udruživanja sredstava županijama je za realizaciju navedenog Programa doznačeno 147.660.000,00 kn. Županije su se obvezale naplaćena sredstva od korisnika kredita mjesečno uplaćivati u državni proračun u omjeru u kojem je Ministarstvo sudjelovalo u formiranju kreditnog programa. Na temelju izvješća koja su dostavile županije, u državni proračun je uplaćeno 40.571.095,00 kn. Preostala sredstva za povrat u iznosu 107.088.905,00 kn, nisu evidentirana u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima na računu potraživanja. Radi naplate potraživanja od županija poduzimaju se mjere naplate putem slanja opomena za izmirenje dospjelih obveza po kreditima. Županije su zadužene redovito izvještavati Ministarstvo o povratu kreditnog udjela u proračun, a korisnicima kredita je omogućen poček u trajanju do jedne godine ukoliko dokažu Ministarstvu da su pretrpjeli štetu od elementarne nepogode. S obzirom da su potraživanja dio imovine, trebaju se evidentirati u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima u okviru imovine u skladu s odredbama članka 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Navedenim odredbama je utvrđeno da imovina jesu resursi koje kontrolira proračun, odnosno proračunski korisnici kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti. Odredbama članka 47. Zakona o proračunu je propisano da su proračunski korisnici odgovorni za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti i za njihovu uplatu u proračun.

Nadalje, u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima su izvanbilančno evidentirana potraživanja od korisnika potpora prema konačnom obračunu, odnosno provedenoj modulaciji u iznosu 8.611.028,00 kn. Koncem veljače 2013. podatke o nenaplaćenom iznosu modulacije po korisnicima, Agencija je dostavila Ministarstvu radi poduzimanja mjera za povrat sredstava u državni proračun. Za proizvodnu 2011., konačan obračun prava na potpore je obavljen u 2013., a potraživanja za povrat potpora po konačnom obračunu u iznosu 70.566.680,00 kn nisu evidentirana u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima za 2012. Navedena potraživanja je potrebno iskazati u bilančnim evidencijama s obzirom da se više primljeni iznos sredstava namjerava oduzeti od isplata prema zahtjevima za sljedeću proizvodnu godinu.

U okviru izvanbilančnih zapisa nisu iskazane garancije (jamstva) koje korisnici kapitalnih pomoći i koncesionari dostavljaju kao instrument osiguranja izvršenja ugovornih obveza. Prema odredbi članka 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, u okviru pomoćnih knjiga, proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitička knjigovodstva primljenih i izdanih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, te dospelosti i stanjima).

Za realizaciju Projekta unutarnje vode, doznačena su Hrvatskim vodama sredstva zajma IBRD-a u iznosu 1.312.089,00 kn. U poslovnim knjigama su na računu izdaci za dane zajmove dva puta evidentirana sredstva u navedenom iznosu (2.624.178,00 kn), što je utjecalo na netočno iskazani iznos potraživanja za dane zajmove i rezultat poslovanja. Ispravak navedenih potraživanja je izvršen u poslovnim knjigama za 2013., te su evidentirana pravilno u iznosu 1.312.089,00 kn.

U cilju iskazivanja objektivne i realne slike financijskog položaja Ministarstva, Državni ured za reviziju nalaže obveze za subvencije evidentirati u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Također, nalaže u bilančnim evidencijama iskazati potraživanja od županija za sredstva udružena ranijih godina za kreditiranje Programa razvitka poljoprivrede i potraživanja za povrat potpora po konačnom obračunu (modulaciji). Nalaže ustrojiti analitičke evidencije garancija (jamstava) primljenih od korisnika kapitalnih pomoći i koncesionara te ih iskazati u okviru izvanbilančnih zapisa.

- Popis imovine i obveza

Na temelju odredbi Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu donesena je Odluka o popisu imovine, potraživanja i obveza za 2012.

Na temelju dostavljenih izvještaja povjerenstva za popis, sastavljeno je izvješće o obavljenom popisu u kojem nisu utvrđene razlike knjigovodstvenog stanja u odnosu na stanje utvrđeno popisom. Zbog neupotrebljivosti i tehnološke zastarjelosti, za rashod je predložena imovina knjigovodstvene vrijednosti 6.700,00 kn. Rashod navedene imovine je evidentiran u poslovnim knjigama za 2012.

Revizijom je utvrđeno da popis dionica i udjela nije cjelovit i nije usklađeno knjigovodstveno stanje s popisnim. Također je utvrđeno da popis dionica i udjela evidentirana u poslovnim knjigama nije usklađena s izvršenim dokapitalizacijama.

Nadalje, popisom nije obuhvaćena vrijednost nefinancijske imovine evidentirane u poslovnim knjigama u iznosu 6.810.700,00 kn, koja se odnosi na građevinske objekte u uporabi.

Popisom nije utvrđeno stvarno stanje potraživanja i obveza s obzirom da su popisom obuhvaćena i potraživanja i obveze prema društvima nad kojima je zaključen stečajni postupak i proveden postupak brisanja iz sudskog registra. Iz navedenoga je vidljivo da popisu imovine nije posvećena dužna pažnja vezano uz pripremu dokumentacije za popis, obavljanju cjelovitog popisa, te usklađivanju knjigovodstvenog i stvarnog stanja radi realnog iskazivanja podataka o vrijednosti imovine i obveza u financijskim izvještajima.

Odredbama članka 15. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu je propisano da se popis imovine i obveza mora sastaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na dan bilance, s time da se podaci o popisu unose pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Popis imovine i obveza se provodi kako bi čelnik proračunskog korisnika na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista odlučio o načinu likvidacije utvrđenih manjkova, načinu knjiženja utvrđenih viškova, otpisu nenaplativih potraživanja i obveza, rashodovanju opreme i sitnog inventara, te mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja.

Podaci o imovini i vrijednosti nekretnina nisu dostavljeni Agenciji za upravljanje državnom imovinom radi unosa u Registar državne imovine. Odredbama članaka 25. i 27. Uredbe o Registru državne imovine (Narodne novine 55/11) je utvrđeno da su tijela državne uprave, zavodi i pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska, kao i drugi korisnici državnog proračuna dužni do 31. siječnja svake godine Agenciji za upravljanje državnom imovinom, dostaviti podatke sa stanjem na 31. prosinca prethodne godine, o nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske koje koriste, o nekretninama u svome vlasništvu, kao i o svim drugim nekretninama koje koriste na temelju ugovora o zakupu, ugovora o najmu ili ugovora o korištenju.

Sve podatke o promjenama u stjecanju i raspolaganju navedenim nekretninama, navedene osobe su dužne dostaviti najkasnije u roku 30 dana od svake promjene. Skreće se pozornost da je u srpnju 2013. stupio na snagu Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 94/13) prema kojem poslove Agencije za upravljanje državnom imovinom koji se odnose na vođenje Središnjeg registra preuzima Državni ured za upravljanje državnom imovinom. Odredbom članka 79. navedenog Zakona, propisano je da Središnji registar počinje s radom 1. siječnja 2014.

Do početka rada Središnjeg registra sva tijela državne uprave, trgovačka društva i pravne osobe s javnim ovlastima, a koja na bilo koji način upravljaju i raspolazu imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske, te ustanove kojima je jedan od osnivača Republika Hrvatska ili Vlada Republike Hrvatske dužna su dostaviti u Središnji registar sve podatke iz svojih registara i službenih evidencija.

Državni ured za reviziju nalaže postupanje u skladu s odredbama Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske.

U cilju realnog iskazivanja podataka u glavnoj knjizi i financijskim izvještajima, Državni ured za reviziju nalaže obavljanje popisa imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

- 2.2. *Ministarstvo prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju. Vezano uz evidentiranje obveza za subvencije, navodi da Agencija tijekom 2013., uz evidencije o redovnom poslovanju, provodi ispravak podataka o obvezama iz ranijih proizvodnih godina (od 2008. do 2010.). Utvrđene stvarne obveze se evidentiraju u računalnom sustavu SAP kao ispravak pogrešno iskazanog stanja obveza koncem 2012.*

Za bilančno evidentiranje potraživanja od županija za sredstva udružena ranijih godina za kreditiranje Programa razvitka poljoprivrede, navodi da će biti provedeno po dostavi podataka nadležne uprave. Nadalje, za potrebe evidentiranja potraživanja za povrat potpora po konačnom obračunu (modulaciji), potrebna je nadogradnja postojećeg računalnog sustava. S obzirom da se prema propisima kojima su uređene državne potpore u poljoprivredi do pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, modulacija primjenjuje još samo za proizvodnu 2011., za koju se trebaju umanjiti odobreni iznosi potpore za proizvodnu 2012., podaci iz analitičkih evidencija o provedenoj modulaciji će se evidentirati bilančno. Za potrebe pripreme i sastavljanja završnog financijskog izvještaja za 2013., obrazlaže da će se obračunana i naplaćena modulacija evidentirati kao umanjenje rashoda, a nenaplaćena sredstva po konačnom obračunu će se evidentirati kao potraživanje Agencije od korisnika potpora u poljoprivredi.

Nadalje, navodi da se garancije (jamstva) koje korisnici kapitalnih pomoći i koncesionari dostavljaju kao instrument osiguranja izvršenja ugovornih obveza, u 2013. evidentiraju izvanbilančno.

U očitovanju na nalaz vezano uz popis dionica i udjela, navodi da su u izvješću popisne komisije u tablici ukupnih potraživanja iskazane dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava u ukupnom iznosu 37.337.766,00 kn, koji uključuje i dionice Nacionalne veletržnice Zagreb u iznosu 5.100.000,00 kn. Za dokapitalizaciju navedene veletržnice u ranijim godinama u iznosu 3.169.000,00 kn, obrazlaže da nije dostavljena potrebna dokumentacija na temelju koje bi se evidentirala u poslovnim knjigama. Stoga su u 2013. poduzete potrebne aktivnosti na prikupljanju dokumentacije o vrijednosti dokapitalizacija, kako bi se postupilo po nalazu Državnog ureda za reviziju.

Za građevinske objekte u uporabi, navodi da se odnose na Zavod za sjemenarstvo u Osijeku, koji se od 2007. vodi u okviru projekta Svjetske banke u iznosu 5.472.431,43 kn i Bjelovarski sajam Gudovac u iznosu 1.850.000,00 kn u kojem Ministarstvo ima udio 7/20, odnosno manjinski je vlasnik objekta zbog čega nije obavljen popis na navedenim lokacijama, nego je preuzeto stanje iz glavne knjige o ukupnoj vrijednosti građevinskih objekata u pripremi. Popisom imovine i obveza za 2013., postupit će se prema nalazu Državnog ureda za reviziju, odnosno u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Vezano uz dostavu podataka o imovini i vrijednosti nekretnina Agenciji za upravljanje državnom imovinom radi unosa u Registar državne imovine, Ministarstvo navodi da su Agenciji dostavljeni podaci o zakupu poslovnih prostora. Podaci o dionicama i udjelima u vlasništvu Republike Hrvatske su dostavljeni ranijih godina Hrvatskom fondu za privatizaciju, a nakon ustroja Agencije za upravljanje državnom imovinom izmijenjen je način dostave podataka. U 2013. su pokrenute aktivnosti na prikupljanju potrebnih podataka o dionicama i udjelima te nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske kojom raspolaže i upravlja Ministarstvo, radi pravodobne dostave Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom.

3. Rashodi za subvencije

- 3.1. Rashodi za subvencije su ostvareni u iznosu 2.832.060.960,00 kn i čine 69,9% ukupno ostvarenih rashoda i izdataka. Vrijednosno značajniji rashodi za subvencije se odnose na subvencije koje korisnici potpora u poljoprivredi ostvaruju radi potpore dohotku u iznosu 2.647.398.147,00 kn. Odnose se na program Poljoprivreda u iznosu 2.590.185.783,00 kn i program Ruralni razvoj u iznosu 57.212.364,00 kn.

Ciljevi i mjere poljoprivredne politike su utvrđeni Zakonom o poljoprivredi (Narodne novine 149/09, 127/10, 50/12 i 120/12).

Kako bi se ostvarili utvrđeni ciljevi, provode se mjere tržišno cjenovne - politike, politike ruralnog razvoja i mjere zemljišne politike. Mjerama tržišno - cjenovne politike se utječe na stabilnost domaćeg tržišta poljoprivrednih proizvoda uz jačanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede. Čine ih mjere uređenja unutarnjeg tržišta i trgovine s drugim zemljama, te izravna plaćanja poljoprivrednim gospodarstvima za obavljanje poljoprivredne aktivnosti radi potpore dohotku. Operativna provedba mjera tržišno - cjenovne politike i ruralnog razvoja je u nadležnosti Agencije.

- Poticanje poljoprivredne proizvodnje putem izravnih plaćanja

U 2011. se započelo s provedbom programa jedinstvenih izravnih plaćanja na regionalnoj razini prema Zajedničkoj poljoprivrednoj politici EU. Jedinstven zahtjev obuhvaća zahtjeve za izravna plaćanja koji se odnose na osnovno plaćanje po poljoprivrednoj površini za livade i pašnjake i druge vrste korištenja poljoprivrednog zemljišta, te proizvodno vezana plaćanja u biljnoj i stočarskoj proizvodnji, te zahtjeve za mjere ruralnog razvoja koje se provode do pristupanja Republike Hrvatske u EU. Proizvodno vezana plaćanja u biljnoj proizvodnji obuhvaćaju plaćanja za maslinovo ulje, šećernu repu i duhan. Proizvodno vezana plaćanja u stočarstvu obuhvaćaju posebna plaćanja po grlu stoke za krave dojilje, ovce i koze, tov goveda, mliječne krave, krmače, te kravlje, ovčje i kozje mlijeko.

Jedinstveni zahtjev korisnici potpora popunjavaju elektronički, putem Interneta, koristeći AGRONET sustav, a dostavljaju ga regionalnim uredima Agencije u kojem su upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava. Zahtjevi za proizvodnu 2011. su se podnosili u razdoblju od 1. ožujka do 15. svibnja 2012.

Ukupna sredstva predviđena za izravna plaćanja na razini proizvodne godine utvrđuju se prema iznosima osiguranim u proračunu. Uvjeti za stjecanje prava na potpore su propisani odredbama Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (Narodne novine 92/10, 127/10 i 124/11), Zakona o potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (Narodne novine 120/12 i 136/12), Pravilnika o izravnim plaćanjima u poljoprivredi, potporama za očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja, potporama za ekološku i integriranu proizvodnju i potporama za područja s težim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi (Narodne novine 12/11, 54/11, 81/11, 129/11 i 148/11), Pravilnika o provedbi izravnih plaćanja i pojedinih mjera ruralnog razvoja za 2012. godinu (Narodne novine 25/12, 51/12 i 121/12), te Pravilnika o provedbi mjere potpore dohotku poljoprivrednih gospodarstava (Narodne novine 33/12).

Za aktivnost Poticanje poljoprivredne proizvodnje i intervencije na tržištu, rashodi za subvencije su planirani u iznosu 1.643.959.979,00 kn, a ostvareni su u visini odobrenih zahtjeva u iznosu 2.191.509.288,00 kn, što je za 547.549.309,00 kn ili 33,3% više od planiranih. Korisnicima potpora je u 2012. plaćeno 1.885.752.529,00 kn, što je za 241.792.550,00 kn ili 14,7% više od planiranih i osiguranih sredstava u državnom proračunu. Odnose se na osnovna plaćanja u biljnoj proizvodnji za proizvodnu 2011. u iznosu 1.428.895.338,00 kn, proizvodno vezana plaćanja u biljnoj proizvodnji i stočarstvu za proizvodnu 2011. u iznosu 126.438.535,00 kn, regionalna plaćanja za livade, pašnjake i mlijeko za proizvodnu 2012. u iznosu 137.757.546,00 kn, te plaćanja vezana uz provedbene mjere ruralnog razvoja u 2011. u iznosu 127.663.439,00 kn, potpore u ribarstvu za 2012. u iznosu 37.440.905,00 kn, dohodovnu potporu za I. polugodište 2012. u iznosu 23.241.000,00 kn i godišnja plaćanja u 2012. za pčelarstvo u iznosu 4.315.766,00 kn.

Subvencije isplaćene u iznosu koji je veći za 241.792.550,00 kn od osiguranih sredstava državnim proračunom, financirane su sredstvima planiranim u okviru aktivnosti Investicijska potpora u poljoprivredi i ribarstvu – prenesene ugovorene obveze iz 2011. u iznosu 149.030.619,00 kn, aktivnosti Poticanje poljoprivredne proizvodnje i intervencije na tržištu – ugovorene obveze iz 2011. u iznosu 90.030.404,00 kn i drugih aktivnosti u iznosu 2.731.527,00 kn.

Zbog navedenog, obveze prema poslovnim bankama na temelju Sporazuma o provedbi faktoringa (rok dospijeća 1. prosinca 2012.) u iznosu 149.030.619,00 kn, nisu mogle biti podmirene s planiranih pozicija. Koncem studenog 2012. je upućen zahtjev Ministarstvu financija za doznaku sredstava iz posebnog dijela državnog proračuna Republike Hrvatske radi podmirenja navedenih obveza. Zahtjev je odobren i sredstva u navedenom iznosu su doznačena na teret proračuna Ministarstva financija, proračunska glava Ostali izdaci države. Dokaz o namjenskom korištenju sredstava je dostavljen Ministarstvu financija o uplaćenim iznosima po poslovnim bankama.

Iz navedenog opisa je vidljivo da Ministarstvo u okviru postupaka planiranja ne osigurava točne i pouzdane podatke o preuzetim obvezama prema korisnicima potpora, odnosno subvencija u poljoprivredi.

Prema odredbama članka 33. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2012. godinu (Narodne novine 24/12 i 132/12) i Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2013. godinu (Narodne novine 139/12 i 23/13), nadležna ministarstva trebaju utvrditi godišnji Plan korištenja državnih potpora. Planom se usklađuju planirana sredstva s pravima korisnika na temelju važećih propisa. Plan se utvrđuje najkasnije 30. dan po donošenju proračuna, a provodi ga nadležno ministarstvo. Primjerak se dostavlja Ministarstvu financija i Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja. Planom se utvrđuju sredstva, mjere i kriteriji namjene, kao i mjere za nenamjensko korištenje, odnosno neispunjavanje obveza i ugovora, koje se podupiru potporama. Plan se razrađuje prema proračunskoj dinamici povlačenja sredstava, a za slučaj značajnijih promjena uvjeta poslovanja, plan se može promijeniti, te u roku od osam dana dostaviti Ministarstvu financija.

Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 32/11), propisana je obveza sastavljanja mjesečnih izvještaja o obvezama, što je također razlog da se pravodobno pribave podaci o odobrenim zahtjevima po osnovi provedbenih mjera iz područja poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Državni ured za reviziju nalaže utvrditi Plan korištenja državnih potpora u skladu s odredbama godišnjih zakona o izvršavanju državnog proračuna. Obveze preuzete na temelju zakona i drugih propisa trebaju biti osnova za planiranje proračunskih sredstava.

- Registar državne potpore u poljoprivredi i ribarstvu

Odredbama članka 9. Zakona o poljoprivredi je propisano vođenje Registra državne potpore u poljoprivredi i ruralnom razvoju koji uključuje državne potpore koje se financiraju iz državnog proračuna i državne potpore koja se financiraju iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u skladu s posebnim propisima. Način vođenja i sadržaj Registra državnih potpora, prijavljivanje i odobravanje mjera, izvješćivanje i evidencija državne potpore detaljnije su uređeni Pravilnikom o načinu prijavljivanja i izvještavanja o državnim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvoju (Narodne novine 76/11). S aktivnostima na uspostavi Registra državnih potpora se započelo u 2012., a do vremena obavljanja revizije (svibanj 2013.), navedeni Registar nije ustrojen. Odredbama članka 27. navedenog Zakona je propisano da Ministarstvo do konca listopada tekuće godine izrađuje Godišnje izvješće o stanju poljoprivrede u prethodnoj kalendarskoj godini koje sadrži ocjenu stanja i gospodarskog položaja poljoprivrede te prijedlog i način provedbe mjera poljoprivredne politike za sljedeće razdoblje. Navedeno izvješće se javno objavljuje u Narodnim novinama. Godišnje izvješće o stanju poljoprivrede u 2011. nije izrađeno.

U cilju donošenja prijedloga i načina provedbe mjera poljoprivredne politike, Državni ured za reviziju nalaže ustrojavanje Registra državne potpore u poljoprivredi i ruralnom razvoju, te izradu Godišnjeg izvješća o stanju poljoprivrede u prethodnoj kalendarskoj godini u skladu s odredbama Zakona o poljoprivredi.

- 3.2. *Ministarstvo prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju vezano uz ustrojavanje Registra državne potpore. Navodi da se s uspostavom sustava prijavljivanja, praćenja i izvještavanja o državnim potporama započelo danom ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, jer su mjere potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju koje država članica financira iz vlastitog proračuna predmet prijavljivanja, odobravanja i praćenja od strane Europske komisije. Na temelju odredbi Zakona o potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (Narodne novine 120/12 i 136/12), u veljači 2013. je donesen Pravilnik o načinu prijavljivanja i prikupljanja podataka o postojećim mjerama lokalne potpore te o načinu vođenja i sadržaju registra državnih potpora poljoprivredi i ruralnom razvoju (Narodne novine 16/13). Na temelju navedenih propisa, Ministarstvo je tijekom veljače 2013. započelo s prikupljanjem podataka od davatelja državne potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju na lokalnoj razini. U lipnju 2013. je donesen Zakon o potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (Narodne novine 80/13.) i Pravilnik o državnim potporama poljoprivredi i ruralnom razvoju (Narodne novine 101/13) kojima je nacionalno zakonodavstvo iz područja državnih potpora u potpunosti usklađeno s propisima Europske unije.*

U razdoblju od veljače do sredine rujna 2013., na temelju odredbi navedenih pravilnika su prikupljeni podaci od davatelja državnih potpora (središnja tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe), kako bi se započelo s vođenjem Registra državnih potpora u elektroničkom obliku.

Ovisno o vrsti državne potpore i načinu odobrenja, predviđeno je da Registar sadrži sljedeće podatke: naziv državne potpore, naziv davatelja potpore, broj prijave i oblik potpore, razdoblje provedbe potpore, datum prijave, datum odobrenja i broj potpore odobrene od strane Europske komisije. Na temelju podataka iz Registra, Ministarstvo će do isteka roka od četiri mjeseca od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, u skladu s preuzetim obvezama iz Ugovora o pristupanju, prijaviti Europskoj komisiji sve prijavljene postojeće mjere državne potpore od strane davatelja, koje Republika Hrvatska ima pravo provoditi u razdoblju od tri godine od ulaska u Europsku uniju, uz obvezu da ih po isteku roka uskladi sa smjernicama Europske unije o državnoj potpori poljoprivredi i relevantnim uredbama kojima se uređuje navedeno područje.

Svrha Registra je, između ostalog izbjegavanje mogućnosti višestrukog financiranja po istoj osnovi iz raznih izvora financiranja: na nacionalnoj, lokalnoj ili regionalnoj razini te iz fondova Europske unije iz kojih se financiraju mjere potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Vezano uz izradu Godišnjeg izvješća o stanju poljoprivrede u prethodnoj kalendarskoj godini, što je obveza propisana odredbama Zakona o poljoprivredi, navodi da je izvješće o stanju poljoprivrede u 2011. izrađeno, ali nije objavljeno. Nadalje navodi da se u skladu s donesenim planom rada namjerava izraditi Godišnje izvješće o stanju poljoprivrede u 2012., što će biti objavljeno s godišnjim izvješćem za 2011.

4. Koncesije

- 4.1. Postupci davanja koncesija, prestanak koncesije, pravna zaštita u postupcima davanja i prestanka koncesije te druga pitanja u vezi s koncesijama ranije su bili uređeni Zakonom o koncesijama (Narodne novine 125/08), a od konca 2012. u primjeni je Zakon o koncesijama (Narodne novine 143/12). U cilju osiguranja transparentnog i sveobuhvatnog sustava praćenja ugovora o koncesijama uspostavljen je Registar koncesija koji je u nadležnosti Ministarstva financija.

Operativne poslove Registra obavlja Financijska agencija koja raspolaže s podacima o izvršenim pojedinačnim uplatama, po svim koncesijskim naknadama i obveznicima na razini Republike Hrvatske. U Registru koncesija se evidentiraju podaci iz ugovora o koncesiji i iz druge dokumentacije propisane odredbama Pravilnika o ustroju i vođenju Registra koncesija (Narodne novine 164/04 i 9/09).

Upisom u Registar, svaki ugovor o koncesiji dobiva svoj identifikacijski broj (ID) prema kojem se prati izvršenje ugovornih obveza. Registar koncesija omogućava pregled pojedinačnih uplata po obveznicima (koncesionarima) prema dodijeljenom ID broju.

Prema odredbi članka 4. Zakona o koncesijama iz 2008., koncesija se, između ostalog može dati za korištenje voda i javnog vodnog dobra.

- Koncesije za gospodarsko korištenje voda i javnog vodnog dobra

Vrste koncesije, sadržaj ugovora o koncesiji, promjena uvjeta koncesije za gospodarsko korištenja voda su utvrđeni odredbama Zakona o vodama (Narodne novine 153/09, 130/11 i 56/13, dalje u tekstu: Zakon).

Uredbom o uvjetima davanja koncesija za gospodarsko korištenje voda (Narodne novine 89/10 i 46/12) su propisani uvjeti, najniži iznos naknade za koncesiju i način određivanja iznosa naknade. Nadalje, prema odredbama Zakona, naknada za koncesije se obračunava i naplaćuje prema postupku obračuna i naplate naknade za korištenje voda sukladno zakonu kojim se uređuje financiranje vodnoga gospodarstva. Nadzor nad ispunjenjem ugovora o koncesiji obavlja Ministarstvo, a stručnu potporu pri nadzoru ispunjenja koncesijskih uvjeta pružaju Hrvatske vode, koje obavljaju obračun i naplatu naknade za koncesije.

Prije stupanja na snagu navedenih propisa, postupci za dodjelu koncesija na vodama i javnom vodnom dobru bili su propisani Uredbom o uvjetima i postupku za dodjelu koncesije na vodama i javnom vodnom dobru (Narodne novine 99/96 i 11/98) i Zakonom o koncesijama (Narodne novine 89/92), te Zakonom o vodama (Narodne novine 107/95 i 150/05). Na temelju navedenih propisa je zaključeno 912 ili 99,0% od ukupno zaključena 921 ugovora o koncesiji. Ugovori o koncesiji se odnose na zahvaćanje voda za potrebe javne vodoopskrbe, korištenje vodne snage radi proizvodnje električne energije, korištenje vodne snage za pogon uređaja (osim proizvodnje električne energije), zahvaćanje voda radi korištenja u proizvodnom postupku, crpljenje mineralnih i termalnih voda, zahvaćanje voda za melioracijsko navodnjavanje, korištenje kopnenih voda radi uzgoja riba u tržišne svrhe, gradnju trajnih građevina i/ili ugradnju uređaja na javnom vodnom dobru, vađenje pijeska i šljunka bagerima ili drugim sličnim napravama, splavarenje, uključujući i rafting, vožnju kanuima i drugim sličnim plovilima za slučaj da se obavljaju kao djelatnost za potrebe tržišta, postavljanje plutajućih ili plovećih objekata na vodama radi obavljanja ugostiteljske ili druge tržišne djelatnosti i zahvaćanje pitke, mineralne i termo-mineralne vode radi prodaje na tržištu (u izvornom ili prerađenom obliku, ili kao drugog napitka) na tržištu u bocama i drugoj ambalaži.

S obzirom da je Ministarstvo od prosinca 2011., preuzelo nadležnost vezano uz poslove upravljanja vodama i vodno gospodarskim sustavom, preuzelo je i nadzor nad ispunjenjem ugovora o koncesiji uz stručnu potporu Hrvatskih voda. Hrvatske vode su ustrojile Očevidnik koncesija za gospodarsko korištenje voda usklađen s Registrom koncesija u koji se upisuju podaci o zaključenim ugovorima i dodijeljenim ID brojevima, koncesionarima, vrsti koncesije, trajanju ugovora, lokaciji koncesije, utvrđenoj obvezi prema kojoj se izdaju rješenja, uplaćenju naknadi te dospjelim nepodmirenim obvezama koncesionara i obračunanim kamatama.

Naknada za koncesiju za korištenje vodne snage radi proizvodnje električne energije prihod je državnog proračuna. Druge koncesijske naknade (osim onih koje su u cijelosti prihod proračuna jedinica lokalne samouprave ili prihod proračuna jedinica područne (regionalne) samouprave se dijele između države i jedinica područne (regionalne) samouprave na čijem se području ostvaruje koncesija na način da udio jedinica područne (regionalne) samouprave iznosi 80,0%, a države 20,0%. Naknada za zahvaćanje izvorskih, mineralnih i termo-mineralnih voda radi stavljanja na tržište u izvornom obliku se dijeli između države i jedinica lokalne samouprave na temelju odredbi članka 180. Zakona, u skladu s odredbama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 73/08).

Prema odredbama Zakona o koncesijama (Narodne novine 143/12), davatelj koncesije je odgovoran za potpunu i pravodobnu naplatu naknade za koncesiju, te o svim uočenim nepravilnostima i poduzetim mjerama mora u pisanom obliku obavijestiti ministarstvo nadležno za financije pravodobno, a najkasnije u roku od 30 dana od uočene nepravilnosti, odnosno poduzete mjere.

Nadležna uprava za vodno gospodarstvo vodi pomoćne evidencije o danim koncesijama i zaključenim ugovorima, utvrđenim i naplaćenim naknadama, te poduzetim mjerama prema koncesionarima koji nisu redovito plaćali utvrđenu koncesijsku naknadu.

Do konca 2012., koncesijske naknade po svim ugovorima su utvrđene u iznosu 777.733.209,00 kn, a dospjela nenaplaćena potraživanja za koncesijsku naknadu iznose 24.561.199,00 kn. Navedena potraživanja nisu evidentirana u glavnoj knjizi i iskazana u financijskim izvještajima koncem 2012. Podaci iz pomoćnih evidencija odgovaraju podacima koji su uneseni u Očevidnik koncesija.

Državni ured za reviziju nalaže potraživanja za koncesijske naknade evidentirati u glavnoj knjizi i financijskim izvještajima u cilju iskazivanja objektivne i realne slike financijskog položaja i poslovanja Ministarstva.

- 4.2. *Ministarstvo prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju i navodi da će potraživanja za koncesijske naknade biti evidentirana u glavnoj knjizi i financijskim izvještajima za 2013.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Ministarstva za 2012. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - Revizijom obavljenom za 2011., utvrđene nepravilnosti u dijelu koji se odnosi na računovodstveno poslovanje, nepravodobnu dostavu podataka Agencije vezano uz nacionalne potpore za potrebe unosa u poslovne knjige Ministarstva, uspostavu Registra državne potpore u poljoprivredi i ruralnom razvoju, ponovljene su i u 2012.
 - Poslovne knjige za Ministarstvo se vode u dva odvojena računovodstvena sustava, od kojih je jedan ustrojen u Ministarstvu, a drugi u Agenciji za državne potpore. Agencija vodi poslovne knjige za državne potpore, a Ministarstvo radi sastavljanja financijskih izvještaja, preuzima podatke iz poslovnih knjiga Agencije. U Bilanci sa stanjem 31. prosinca 2012., u okviru obveza za materijalne rashode su iskazane obveze za subvencije u iznosu 51.646.707,00 kn, od čega se na obveze evidentirane u poslovnim knjigama koje vodi Agencija odnosi 51.094.707,00 kn. Navedene obveze nisu pravilno utvrđene. S obzirom da su tijekom 2012., obavljana plaćanja potpora iz programa Poljoprivreda na teret sredstava planiranih u okviru više aktivnosti iz programa Ruralni razvoj, do vremena sastavljanja financijskih izvještaja u glavnoj knjizi nisu osigurani cjeloviti podaci o ukupno odobrenim i isplaćenim potporama, odnosno nepodmirenim obvezama prema korisnicima potpora. U tijeku obavljanja revizije (svibanj 2013.) je utvrđeno stvarno stanje obveza sa stanjem na dan sastavljanja Bilance u iznosu 201.190.314,00 kn.
Koncem 2012., u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima su iskazana ukupna potraživanja u iznosu 750.117.869,00 kn, koja nisu cjelovita jer u glavnoj knjizi nisu evidentirana potraživanja od županija za sredstva udružena ranijih godina za kreditiranje Programa razvitka poljoprivrede u iznosu 107.088.905,00 kn, te potraživanja od korisnika potpora prema konačnom obračunu, odnosno provedenoj modulaciji za proizvodnu 2011. u iznosu 70.566.680,00 kn. Nenaplaćena potraživanja od korisnika prava na potpore prema konačnom obračunu, odnosno provedenoj modulaciji za proizvodnu 2009. u iznosu 2.604.938,00 kn i proizvodnu 2010. u iznosu 6.006.090,00 kn, sveukupno 8.611.028,00 kn, evidentirana su izvanbilančno, umjesto u bilančnim evidencijama.
U okviru izvanbilančnih zapisa nisu iskazane primljene garancije (jamstva) koje korisnici kapitalnih pomoći i koncesionari dostavljaju kao instrument osiguranja izvršenja ugovornih obveza.

Popis imovine i obveza koncem godine nije cjelovit. Popisom nije utvrđeno stvarno stanje potraživanja i obveza, s obzirom da su iskazana prema subjektima nad kojima je okončan stečajni postupak, odnosno proveden postupak brisanja u sudskom registru. Posljedica navedenih propusta su netočno, odnosno nepotpuno iskazani podaci u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima. (točka 2. Nalaza)

- Ministarstvo nije utvrdilo Plan korištenja državnih potpora. Prema odredbama godišnjih zakona o izvršavanju državnog proračuna, nadležna ministarstva trebaju utvrditi godišnji plan korištenja državnih potpora. Planom se usklađuju planirana sredstva s pravima korisnika na temelju važećih propisa, koji se u slučajevima značajnijih promjena uvjeta poslovanja može izmijeniti. Odredbama Zakona o poljoprivredi, propisana je obveza vođenja Registra državne potpore u poljoprivredi i ruralnom razvoju, koji uključuje državne potpore koje se financiraju iz državnog proračuna i potpore koja se financiraju iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Agencija vodi popis isplaćenih državnih potpora prema korisnicima i godinama isplate, a za potpore financirane iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nema jedinstvenih podataka. Godišnje izvješće o stanju poljoprivrede u 2011. (rok listopad 2012.), nije sastavljeno i javno objavljeno, što je obveza Ministarstva propisana odredbama Zakona o poljoprivredi. (točka 3. Nalaza)
- Preuzimanjem poslova vezanim uz poslove upravljanja vodama i vodno gospodarskim sustavom, Ministarstvo je preuzelo i nadzor nad ispunjenjem ugovora o koncesiji uz stručnu potporu Hrvatskih voda. U pomoćnim evidencijama vode se podaci o danim koncesijama i zaključenim ugovorima, utvrđenim i naplaćenim naknadama, te poduzetim mjerama prema korisnicima koji nisu redovito plaćali koncesijsku naknadu. Koncem 2012., dospjela nenaplaćena potraživanja za koncesijsku naknadu koja su iznosila 24.561.199,00 kn, nisu evidentirana u glavnoj knjizi i iskazana u financijskim izvještajima. (točka 4. Nalaza)

4. Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove u području poljoprivrede ruralnog razvoja, upravljanja vodama, ribarstva, šumarstva, gospodarenja i raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, poljoprivredne i vodne politike, tržišnih i strukturnih potpora u poljoprivredi, prehrambene i duhanske industrije, te veterinarstva. Koordinira i usklađuje hrvatsku poljoprivrednu politiku i politiku ruralnog razvoja s odgovarajućim politikama EU, te obavlja poslove vezano uz korištenje pretpristupnih i strukturnih fondova EU, kao i drugih međunarodnih izvora financiranja u dijelu koji se odnosi na projekte vodnoga gospodarstva. Ministarstvo je koncem 2012. imalo 942 zaposlenika. Zakonski predstavnik Ministarstva od 23. prosinca 2011. je ministar Tihomir Jakovina. U 2012. su ostvareni ukupni prihodi i primici u iznosu 4.436.190.125,00 kn, a rashodi i izdaci u iznosu 4.052.912.705,00 kn, te je iskazan višak prihoda i primitaka u iznosu 383.277.420,00 kn. Iz prethodnog razdoblja je prenesen manjak prihoda i primitaka u iznosu 159.038.936,00 kn, koji je umanjnjen za povrat u državni proračun nepripadno isplaćenih naknada po rješenjima veterinarske inspekcije u iznosu 119.953,00 kn, te višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 224.358.437,00 kn.

Od ukupno ostvarenih prihoda u iznosu 4.436.190.125,00 kn, vrijednosno najznačajniji su prihodi iz državnog proračuna u iznosu 4.019.211.966,00 kn.

U okviru ostvarenih rashoda i izdataka u iznosu 4.052.912.705,00 kn, vrijednosno najznačajniji su rashodi za subvencije u iznosu 2.832.060.960,00 kn i čine 69,9% ukupno ostvarenih rashoda i izdataka. Vrijednosno značajniji rashodi za subvencije u iznosu 2.772.475.981,00 kn su ostvareni u okviru programa: Poljoprivreda u iznosu 2.590.185.783,00 kn, programa IPARD u iznosu 125.077.834,00 kn i programa Ruralni Razvoj u iznosu 57.212.364,00 kn.

Vrijednost ukupne imovine, kao i obveza i vlastitih izvora u odnosu na stanje iskazano početkom 2012. je manja za 93.902.246,00 kn ili 8,6%. Na navedeno smanjenje su utjecale nepravilno iskazane obveze za subvencije, odnosno obveze prema korisnicima potpora u poljoprivredi i ribarstvu.

Ministarstvo je za 2012., donijelo plan nabave, a ukupna planirana vrijednost nabave iznosi 52.584.405,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost. Prema izvješću o javnoj nabavi, u 2012. su zaključena 24 ugovora o javnoj nabavi u vrijednosti 19.513.060,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost. Na temelju otvorenih postupaka javne nabave je zaključeno 20 ugovora za nabavu roba, radova i usluga u vrijednosti 16.377.582,00 kn, a na temelju pregovaračkih postupaka javne nabave bez prethodne objave su zaključena četiri ugovora za nabavu roba i usluga u vrijednosti 3.135.478,00 kn. Nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti do 70.000,00 kn je iznosila 9.383.423,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost. Postupci javne nabave, roba, usluga i radova obuhvaćeni revizijom su obavljani uz primjenu odredbi Zakona o javnoj nabavi. S obzirom da su usluge održavanja i servisiranja vozila nabavna kategorija središnje javne nabave, a Ured za središnju javnu nabavu nije do konca 2012. proveo postupak javne nabave, usluge su nabavljene od ovlaštenih servisera izravno, putem narudžbenica u vrijednosti 1.119.941,00 kn.

Nepravilnosti i propusti utvrđeni revizijom prethodne godine koji nisu otklonjeni, te nepravilnosti i propusti utvrđeni revizijom za 2012. koji se odnose na računovodstveno poslovanje, rashode za subvencije, te koncesije, utjecali su na izražavanje uvjetnog mišljenja.